

LLTB 2030: DIEPGEWORTELD EN STERK VERANKERD

STRATEGISCH BELEIDSRAPPORT LLTB

Inhoud

1. Inleiding	3
Aanleiding strategische visie	3
Doel van de strategische visie	3
Samenstelling groep deelnemers strategische visie	3
Belang strategische planning en belangenbehartiging	3
2. Organisatieprofiel LLTB	5
Historische achtergrond	5
Portefeuilles	6
De rol van LTO Nederland	8
3. Interne analyse	10
SWOT-Analyse	10
Cultuur en Strategie	10
4. Externe analyse	13
Marktanalyse en trends	13
Politieke trends	13
Technologische trends	13
Maatschappelijke trends	14
Young Agrofood Professionals	15
Safari	15
5. Visie en propositie	16
De visie, dit is LLTB	16
De propositie: Boeren en tuinders houden Limburg gezond!	16
Een gezonde boterham	17
6. Zelfstandig waar het kan, gezamenlijk waar nodig	19
7. Monitoring en evaluatie	21
8. Communicatie en implementatie	21

1. Inleiding

Aanleiding strategische visie

Tijdens de cyclus voor de meerjarenbegroting van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) - die elke vijf jaar wordt vastgesteld - is in 2023 binnen zowel het hoofdbestuur als de LLTB-Ledenraad de behoefte naar voren gekomen aan een langere strategische doorkijk voor de vereniging te willen werken. Deze behoefte benadrukt het belang van een strategische visie die verder reikt dan de gebruikelijke termijn. Op deze wijze kan de LLTB beter inspelen op toekomstige uitdagingen en kansen voor de sector en onze leden.

Doel van de strategische visie

De LLTB streeft naar een duidelijk beeld van de toekomst van de sector te midden van de vele veranderingen en uitdagingen die op ons afkomen. Dit toekomstbeeld helpt ons te bepalen wat deze ontwikkelingen betekenen voor de rol en positionering van onze eigen organisatie. Zo kunnen we waarborgen dat we ook in de komende jaren krachtige en effectieve belangenbehartiging bieden voor de Limburgse boeren en tuinders.

Samenstelling groep deelnemers strategische visie

Deelnemers zijn het voltallig hoofdbestuur (5 personen), vertegenwoordigers ledenraad (2 leden financiële commissie en 3 regiovoorzitters LLTB) en directie/management (6 personen). We verzamelen hiermee een brede groep (zowel bestuurlijk als werkorganisatie) in het proces waarmee we ieders denkkraft activeren. Het proces staat onder externe begeleiding van Ineke Duit (www.niceopleidingen.nl).

DE LLTB STREEFT NAAR EEN DUIDELIJK BEELD VAN DE TOEKOMST VAN DE SECTOR TE MIDDEN VAN DE VELE VERANDERINGEN EN UITDAGINGEN DIE OP ONS AFKOMEN.

Belang strategische planning en belangenbehartiging

Strategische planning is cruciaal voor de LLTB (Limburgse Land- en Tuinbouwbond) en haar rol als belangenbehartiger van de agrarische sector om een aantal redenen:

1. Gericht beleid en langetermijndoelen

- **Vooruitzien en inspelen op trends:** Door strategisch te plannen kan de LLTB anticiperen op toekomstige uitdagingen en kansen in de agrarische sector. Denk hierbij aan duurzaamheidseisen, circulariteit, klimaatverandering en veranderende marktvraag.
- **Langetermijnvisie:** Een strategische planning biedt de LLTB een duidelijke richting voor waar de sector over vijf tot tien jaar moet staan. Dit helpt bij het formuleren van doelgerichte beleidsvoorstellen en initiatieven voor Limburgse boeren en tuinders.

2. Krachtige belangenbehartiging

- **Beter voorbereid bij beleidsvorming:** Met een strategisch plan kan de LLTB effectief inspelen op politieke en maatschappelijke veranderingen en kan de agrarische stem laten horen bij beslissers, zoals overheden en regelgevende instanties.

- **Sterkere coalities:** Een heldere strategie stelt de LLTB in staat om samenwerkingen met andere organisaties, bedrijven en overheden aan te gaan die de doelen van de sector ondersteunen, zoals de AgriFoodCommunity. Daarnaast ziet de LLTB een belangrijke rol weggelegd in het verbinden van verschillende platforms, sectoren en gebiedscoöperaties binnen de agrarische sector. De LLTB fungeert als de spin in het web en zorgt ervoor dat kennis, innovatie en belangenbehartiging samenkomen. Door deze netwerken actief te onderhouden en te versterken, creëert de LLTB een krachtig collectief dat de Limburgse agrarische sector toekomstbestendig maakt en haar positie in de samenleving verstevigt.

3. Ondersteuning van innovatie en duurzaamheid

- **Stimuleren van vernieuwing:** Strategische planning helpt de LLTB om duurzame en innovatieve projecten te prioriteren en te ondersteunen. Door strategisch in te zetten op vernieuwing blijft de Limburgse land- en tuinbouw concurrerend en toekomstbestendig.
- **Doelgerichte ondersteuning van leden:** Een goed strategisch plan zorgt ervoor dat leden duidelijke en praktische ondersteuning krijgen in het toepassen van nieuwe technieken, bijvoorbeeld in precisielandbouw, circulaire economie, of energietransitie.

4. Versterking van de positie van Limburgse agrarische sector

- **Vergroten van maatschappelijk draagvlak:** Door strategisch te werken aan projecten met maatschappelijke impact kan de LLTB aantonen dat de sector bijdraagt aan de Limburgse economie, natuur en leefomgeving. Dit bevordert een positief imago van de agrarische sector.
- **Verankering in de regio:** Een strategisch plan dat rekening houdt met regionale vraagstukken helpt de LLTB om de positie van Limburg als innovatieve landbouwregio te versterken.

Kortom, strategische planning biedt de LLTB de structuur en richting om effectief op te komen voor de belangen van leden, nieuwe kansen te benutten en de Limburgse land- en tuinbouw voor te bereiden op een duurzame toekomst.

2. Organisatieprofiel LLTB

Historische achtergrond

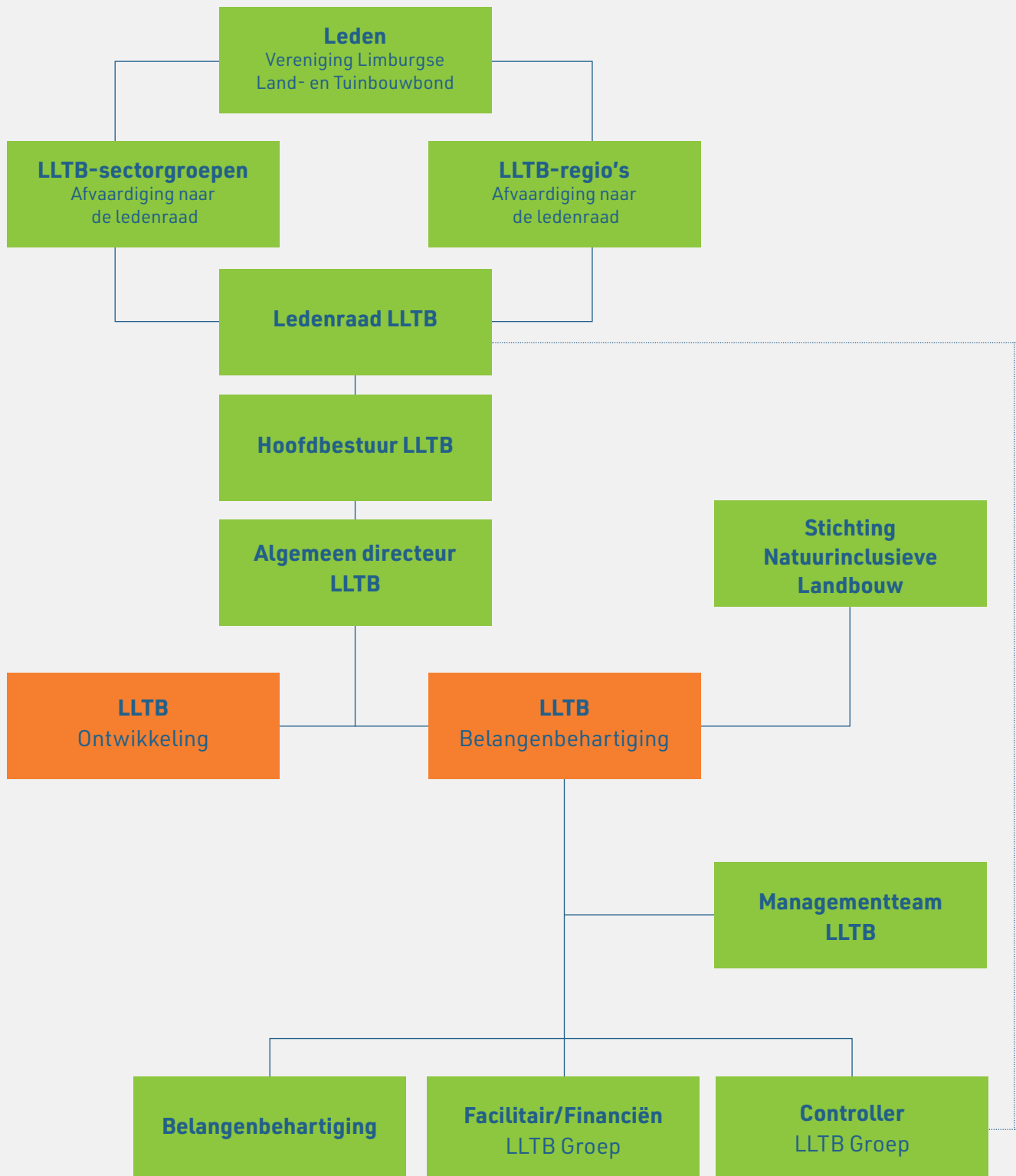
De Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) heeft een rijke geschiedenis die teruggaat tot de oprichting van zijn voorlopers in 1896. Destijds ontstond de bond vanuit de behoefte van boeren en tuinders om gezamenlijk op te komen voor hun belangen in een snel veranderende maatschappij. Sindsdien is de LLTB uitgegroeid tot een belangrijke belangenorganisatie voor de agrarische sector in Limburg, die zich inzet voor thema's zoals klimaat, duurzaamheid, dierenwelzijn, voedselveiligheid en economische veerkracht van de landbouw.

In 2021 vierde de LLTB zijn 125-jarig bestaan, een mijlpaal die het belang van samenwerking onderstreepte. Onder het thema "De kracht van samen" organiseerde

de LLTB een aantal festiviteiten, waaronder een documentaire en een jubileumboek. Beide vertelden het verhaal van Limburgse agrariërs en de veranderingen in de sector door de jaren heen, waarbij leden ook hun visie op de toekomst deelden. Dit jubileum symboliseerde niet alleen de lange geschiedenis, maar ook de veerkracht en aanpassingsvermogen van de vereniging en haar leden in het streven naar een toekomstgerichte, duurzame sector.

Meer over de geschiedenis van de LLTB en zijn mijlpalen vind je op de LLTB-website.

Organigram LLTB Groep

Portefeuilles

De LLTB heeft de belangenbehartiging efficiënt georganiseerd via een portefeuillesysteem. Binnen het hoofdbestuur zijn deze portefeuilles toegewezen aan portefeuillehouders, die verantwoordelijk zijn voor de strategische koers en besluitvorming. Elke portefeuille wordt ondersteund door een projectleider en een communicatieadviseur, zodat beleid, uitvoering en de interne en externe communicatie optimaal op elkaar aansluiten. Deze werkwijze zorgt voor een slagvaardige en doelgerichte aanpak van de uitdagingen en kansen binnen de Limburgse land- en tuinbouw.

- **Platteland en omgeving**

Het Limburgse landschap is grotendeels een agrarisch cultuurlandschap, afgewisseld met bebouwing en natuur. Boeren en tuinders hebben dit landschap gecreëerd en willen ook zorgdragen voor het behoud en de instandhouding van een aantrekkelijk buitengebied, waar het goed wonen, werken en recreëren is. Gebieden met het accent op productielandbouw, kunnen dan worden afgewisseld met gebieden met meer landschapswaarden. Om de

veelheid aan opgaven en oplossingen te kunnen laten landen in het landschappelijk gebied, zijn een goede ruimtelijke planning en inpassing nodig. De land- en tuinbouw bieden kansen om meerdere functies op één locatie te laten samenkomen. Maar waar nodig worden functies ook gescheiden ter bescherming van de omgeving of behoud van een optimale landbouwproductie. De LLTB ziet dat steden voor hun groene ambities niet zonder het platteland kunnen. Er is vraag naar een aantrekkelijk landschap om in te wonen, te werken en te recreëren. Waar kan dat beter dan in een goed beheerd buitengebied? Dit buitengebied brengt echter ook de nodige uitdagingen met zich mee, zoals verkeer en veiligheid in de breedste zin.

- **Bodem en Water**

- a. Bodem**

Doel is de ontwikkeling van een robuuste en weerbare bodem met betrekking tot organische stof, bodemvruchtbaarheid, -weerbaarheid en -leven, efficiënt gebruik van nutriënten, beperken van

(ondergrond)verdichting en een goede waterbuffering. Een gezonde en weerbare bodem zorgt voor optimale groei van gewassen en minder noodzaak voor gewasbeschermingsmiddelen. Ook bodemleven en biodiversiteit profiteren daarvan en bovendien kan zo wateroverlast beperkt worden.

b. Waterkwaliteit

Een goede grondwaterkwaliteit is bereikt als het water gebruikt kan worden voor drinkwater, landbouwgewassen en – waar relevant – natuur en biodiversiteit. Landbouw is één van de factoren die de grondwaterkwaliteit beïnvloedt, met name via nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Een

DE LLTB ZIET DAT STEDEN VOOR HUN GROENE AMBITIES NIET ZONDER HET PLATTELAND KUNNEN.

nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Aandachtspunt is dat de kwaliteit van veel oppervlaktewater sterk afhankelijk is van de kwaliteit van het water dat vanuit het buitenland instroomt. De kwaliteitsdoelen zijn Europees geregeld in de Kaderrichtlijn Water.

c. Waterkwantiteit

Het klimaat verandert. Dit leidt tot meer en langere periodes van droogte. (Grond)water is nodig voor drinkwater, natuur, industrie én voor het telen van gewassen of voedsel. Van belang is ook dat in droge periodes voldoende water voor alle functies beschikbaar is. Een reële en evenwichtige afweging is daarbij van belang.

goede oppervlaktewaterkwaliteit is bereikt als het oppervlaktewater geschikt is voor de functie die aan het water is toegekend. Dit kan agrarisch zijn, maar ook natuur of drinkwater. Onder meer de land- en tuinbouw hebben hierbij een opgave, met name voor

Daarnaast zien we ook steeds meer periodes met een overvloed aan water. Het standpunt van de LLTB is dan ook water vasthouden als het kan en afvoeren als het moet. Daarvoor is een flexibel watersysteem nodig.

- **Kennis, Innovatie en Ondernemerschap**

De wereld verandert snel en ook de wensen van markt en maatschappij veranderen voortdurend. Een (agrarische) ondernemer heeft allereerst de uitdaging om kwalitatief hoogwaardige producten te maken, waarvoor kennis en vaardigheden nodig zijn. Daarnaast incorporeert hij/zij de veranderingen in vraag en omgeving in bedrijf en bedrijfsvoering. Dit vraagt flexibiliteit en ondernemerschap en communicatieve vaardigheden. Boeren en tuinders investeren in de toekomst. Dit is van belang voor het creëren of behouden van een aantrekkelijke ondernemersomgeving, die het op haar beurt weer mogelijk maakt voor de volgende generatie om in te stappen. Daarbij horen ook investeringen om het starters mogelijk te maken de sector en keten in te stappen, bijvoorbeeld in de vorm van hulp op het gebied van data-eigendom, fiscale regelgeving en acceleratieprogramma's. Boeren en tuinders kunnen echter niet al het werk op hun bedrijf zelf

HET AANTAL ONDERNEMERS DAT DOOR GEBREK AAN PERSONEEL BELEMMERINGEN ERVAART, GROEIT SNEL.

uitvoeren en het personeelstekort in Limburg neemt mede dankzij een vergrijzende beroepsbevolking hand over hand toe. Het aantal ondernemers dat door gebrek aan personeel belemmeringen ervaart, groeit snel. Daarom moeten agrariërs een beroep kunnen blijven doen op internationale werknemers.

- **Verenigingszaken**

Het onderdeel Verenigingszaken blijft ook in de toekomst een onmisbaar element uit het lidmaatschap. Hierin vallen ledenbinding, ledenwerving en ledenzorg. Het lidmaatschap bij de LLTB gaat zo

verder dan alleen inhoudelijke collectieve zaken. Via Verenigingszaken kan de LLTB ook persoonlijk wat voor het lid doen. Ledenzorg betekent dat we LLTB-leden met een hulpvraag willen helpen. Alle leden kunnen voor advies, een luisterend oor of ondersteuning bij de LLTB terecht. Daarnaast proberen we hulpvragen zelf te signaleren en organiseren we activiteiten en zitten we meerdere keren per jaar om tafel met onder meer de regiovoorzitters en LLTB-projectleiders met als doel ledenzorg in de organisatie in te bedden. Naast de inhoudelijke ondersteuning is de sociale component van de LLTB van groot belang voor de onderlinge ledencontacten. Door activiteiten zoals de jaarlijkse oogstdankvieringen en de 'leden ontmoeten leden'-dagen creëren we een warme, hechte gemeenschap waarin ervaringen worden gedeeld en persoonlijke banden worden versterkt. Deze evenementen bieden leden de gelegenheid om elkaar beter te leren kennen, elkaar te inspireren en samen te werken aan gemeenschappelijke agrarische uitdagingen. Het bevorderen van sociale cohesie draagt er immers toe bij dat de LLTB niet alleen een belangenbehartiger is, maar ook een familie waar elke boer en tuinder zich thuis voelt.

- **Multifunctionele Landbouw**

Steeds meer agrarische bedrijven combineren de productie van voedsel en groen met het leveren van maatschappelijke diensten. De multifunctionele landbouw (MFL) verbindt boer en burger en is een sector met een enorme potentie. Door zijn verbindende rol is MFL van grote betekenis voor de gehele land- en tuinbouw. Voor boeren en tuinders biedt het perspectief op nieuwe verdienmodellen en risicospreiding.

- **Fauna en Milieu**

Boeren en tuinders werken in en met de natuur. Keerzijde van die medaille is dat ze jaarlijks veel schade aan hun gewassen en vee ondervinden door in het wild levende dieren. De grootste schadeveroorzakers op agrarische gronden zijn onder meer de das, de wolf, het wild zwijn, ganzen, mezen en de bever. Om deze schade tegen te gaan, wordt naast beheer van de soorten waar dat is toegestaan, steeds vaker gekeken naar preventieve maatregelen. Samen met grondeigenaren, terreinbeherende organisaties, jagers en de provincie proberen we een gebiedsgerichte aanpak te vormen om de schade veroorzaakt door deze dieren zo veel mogelijk te beperken.

Ook het milieu heeft nadrukkelijk de aandacht van boer en tuinder. Uiteraard houden ze zich aan de zeer strenge landelijke en internationale regels. Dat is immers in het belang van hun producten en hun eigen gezondheid en omgeving.

- **Mest en Mineralen**

De kringloop van voedingsstoffen is een essentieel onderdeel van een duurzame en toekomstbestendige landbouw. Een goed functionerend mest- en mineralenbeleid moet aansluiten bij de praktijk van de Limburgse agrariërs en bijdragen aan zowel een gezond economisch als ecologisch systeem. Een doordacht mest- en mineralenbeleid is daarom van cruciaal belang voor een duurzame landbouw in Limburg. De LLTB zet zich in voor realistische regelgeving, circulaire nutriëntenstromen en een evenwichtige benutting van meststoffen, zodat agrariërs optimaal kunnen produceren met respect voor bodem, water en milieu.

- **Duurzame energie**

De LLTB staat voor boeren en tuinders die produceren op een manier die de aarde voor huidige en toekomstige generaties leefbaar houdt en bijdraagt aan de energie- en grondstoffentransitie naar minder fossiel en het produceren van groene energie en hernieuwbare materialen. Beide kunnen extra verdienmodellen onder het agrarische bedrijf bieden.

- **Natuurinclusieve landbouw**

Met natuurinclusieve land- en tuinbouw beoogt de LLTB een economisch rendabel landbouwsysteem te realiseren dat zorgt voor toekomstbestendige agrarische bedrijven. Insteek hierbij is nog meer integratie van natuurlijke hulpbronnen binnen de bedrijfsvoering waarmee meer biodiversiteit op en om het agrarisch bedrijf wordt gerealiseerd. Het gaat hierbij om functionele agro-biodiversiteit, het sluiten van kringlopen en realisatie en onderhoud van groene structuren. Met natuurinclusieve landbouw wordt tevens een maatschappelijke behoefte ingevuld. De LLTB benadrukt dat al dan niet natuurinclusief boeren een ondernemerskeuze is die bij de individuele agrariër, diens bedrijf en omgeving moet passen.

De rol van LTO Nederland

LTO Nederland speelt een cruciale rol in de landelijke en internationale belangenbehartiging van de Nederlandse agrarische sector. Als koepelorganisatie vertegenwoordigt LTO Nederland de drie regionale landbouworganisaties: LLTB, ZLTO en LTO Noord. De samenwerking met LTO Nederland biedt de LLTB de mogelijkheid invloed

uit te oefenen op beleidsvorming in Den Haag en Brussel, waar de meeste agrarische wet- en regelgeving tot stand komt.

Lobby richting Den Haag en Brussel

LTO Nederland voert namens de aangesloten regionale organisaties lobbyactiviteiten uit richting de landelijke politiek, ministeries en Europese instellingen. Dit gebeurt op basis van gezamenlijke standpunten en visiedocumenten, waarin de belangen van boeren en tuinders uit alle regio's zijn gebundeld. De LLTB levert hier een belangrijke bijdrage aan door input te geven vanuit het Limburgse perspectief, rekening houdend met de regionale uitdagingen en kansen.

Vakgroepen en sectoren

LTO Nederland werkt met vakgroepen en sectorale platforms, waarin ondernemers uit verschillende agrarische sectoren samenwerken om beleidsvoorstellen te formuleren en kennis te delen. De LLTB is actief vertegenwoordigd in deze vakgroepen, waardoor Limburgse boeren en tuinders direct invloed hebben op de landelijke agrarische agenda. De vakgroepen vormen de schakel tussen ondernemers, beleidsmakers en de werkorganisatie. Ze zorgen ervoor dat het beleid aansluit bij de praktijk. Waar relevant worden provinciale bijeenkomsten georganiseerd om te klankborden en input te geven aan de landelijke vakgroep.

Regionale belangen binnen een nationale context

De LLTB bewaakt continu dat de specifieke Limburgse belangen voldoende worden meegewogen in de landelijke beleidsvorming. Dit gebeurt onder andere door het aandragen van dossiers en casussen die relevant zijn

voor de Limburgse agrarische sector, zoals grensoverschrijdende samenwerking, waterbeheer in het heuvel-landschap en de diversiteit in teelten. Dit vindt plaats op het niveau van bestuurders en medewerkers. Via onder andere portefeuilleoverleggen worden afstemming en korte lijnen binnen de organisatie geborgd.

Samen sterk

De samenwerking tussen de LLTB en LTO Nederland zorgt ervoor dat boeren en tuinders op alle bestuurslagen vertegenwoordigd zijn, van lokaal tot Europees niveau. Door gezamenlijk op te trekken kunnen we meer bereiken

voor onze leden, zonder de eigen regionale identiteit te verliezen. De LLTB blijft zelfstandig waar het kan, maar werkt samen met LTO Nederland wanneer gezamenlijke belangenbehartiging mogelijk en wenselijk is. Op diverse niveaus voert de LLTB op structurele basis overleg met partners. Ook op bestuurs-, directie-, management- en bilateraal medewerkersniveau.

3. Interne analyse

SWOT-Analyse

Sterkten		Zwakten	
INTERNE OMGEVING	Onze sterkten in de interne omgeving: • Sterke regionale verankering • Expertise in agrarische belangenbehartiging • Betrokken /gedreven organisatie • Breed en sterk netwerk met beleidsmakers en ketenpartners • Ervaring met samenwerking in regionale en nationale projecten • Hoge mate van ledenloyaliteit		Onze zwakten in de interne omgeving: • Beperkte zichtbaarheid buiten de sector • Risico van versnippering door diverse belangen binnen de sector • Beperkte capaciteit voor digitale transformatie • Beperkte capaciteit voor projecten op boerenerf / hoge mate van inhuur
Kansen		Bedreigingen	
EXTERNE OMGEVING	Onze kansen in de externe omgeving: • Digitalisering, robotisering en precisie landbouwtechnologieën • Samenwerking met kennisinstellingen en ketenpartners in innovatieprojecten • Subsidies en stimuleringsregelingen • Energietransitie en de rol van de landbouw in decentrale energiesystemen, groen gas, et cetera		Bedreigingen in de externe omgeving: • Structurele daling in aantal agrarische bedrijven • Strengere regelgeving en wetgeving • Krimpend areaal landbouwgrond door o.a. verstedelijking • Onzekerheid over toekomstige landbouwsubsidies en projectbudgetten • Klimaatverandering en de impact op oogstopbrengsten

Cultuur en Strategie

1. Cultuur op drie niveaus

1.1 Leden

De leden vormen de basis van de organisatie en zijn bepalend voor de cultuur vanuit hun betrokkenheid, verwachtingen en gedrag. De cultuur op dit niveau wordt gekenmerkt door:

- **Betrokkenheid:** De mate waarin leden actief participeren in activiteiten, initiatieven en besluitvorming.
- **Saamhorigheid:** Het gevoel van verbinding en gedeelde waarden tussen de leden.
- **Innovatie en vernieuwing:** De bereidheid om bij te dragen aan veranderingen die aansluiten bij de strategische doelstellingen.
- **Feedbackcultuur:** Leden geven regelmatig input over de koers van de organisatie en dragen bij aan het verbeteren van processen.

1.2 Bestuurders

Het bestuur heeft een voorbeeldrol en draagt actief bij aan het vormgeven van de cultuur. De belangrijkste kenmerken op dit niveau zijn:

- **Leiderschap en transparantie:** Bestuurders communiceren open en duidelijk over strategische keuzes en betrekken leden hierbij.
- **Visiegericht werken:** Het bestuur stimuleert de vertaalslag van de strategie naar concrete doelen en acties.
- **Ethiek en integriteit:** Het naleven van normen en waarden binnen de organisatie.
- **Stimuleren van samenwerking:** Het bevorderen van samenwerking tussen leden en werkorganisatie.

1.3 Werkorganisatie

De werkorganisatie ondersteunt het bestuur en de leden in het realiseren van de strategie. De cultuur op dit niveau wordt gekenmerkt door:

- **Resultaatgerichtheid:** Focus op efficiënte uitvoering van plannen en het behalen van strategische doelen.
- **Flexibiliteit:** Het vermogen om in te spelen op veranderingen in de omgeving en de behoeften van leden.
- **Klantgerichtheid:** Dienstverlening die aansluit bij de wensen en verwachtingen van leden.
- **Professionele ontwikkeling:** Het stimuleren van persoonlijke groei en deskundigheid van medewerkers.

2. Cultuur in relatie tot strategie

De cultuur op alle drie de niveaus draagt bij aan de implementatie van de strategie. Een sterke, gedeelde cultuur zorgt ervoor dat de strategische doelen worden gedragen en gerealiseerd. Belangrijke aspecten hierin zijn:

- **Alignment:** De visie, missie en waarden worden gedeeld door leden, bestuurders en werkorganisatie.
- **Continuïteit en vernieuwing:** Een balans tussen het behouden van bestaande waarden en het stimuleren van vernieuwing.
- **Samenwerking:** De samenwerking tussen de drie niveaus wordt bevorderd om strategische doelstellingen te behalen.
- **Communicatie:** Duidelijke communicatiekanalen die zorgen voor afstemming van wederzijdse verwachtingen.

Door deze gelaagde benadering ontstaat een cultuur die niet alleen ondersteunend is aan de strategie, maar

deze ook actief vormgeeft en versterkt. Naast de voorbeelden op de drie niveaus zijn er nog twee algemene kenmerken die typerend zijn voor leden, bestuurders en medewerkers:

- **Politiek-bestuurlijke sensitiviteit:** Leden, bestuurders en medewerkers weten en voelen wat er speelt. In hun eigen gemeente, provincie en in de Europese Unie. Leden agenderen dit waar nodig bij bestuurders en medewerkers, die daar vervolgens werk van maken of al mee aan de slag waren.
- **Agrarische familie:** Naast het feit dat de LLTB een professionele belangenbehartiger is voor leden, is de vereniging ook een warm bad waar je lid van wilt zijn en blijven. In goede en moeilijke tijden is de LLTB er voor je als lid en dat zou moeten voelen als een soort tweede familie. Op werkorganisatieniveau willen we ook dat medewerkers intrinsiek graag voor de LLTB en de leden werken. Collega's zijn er voor elkaar en als er wat te vieren is, staan we daar samen bij stil. Ook in moeilijke tijden is de LLTB er voor medewerkers.

**DE LLTB OPEREERT BINNEN
EEN POLITIEK LANDSCHAP
DAT VOORTDUREND
VERANDERT EN WAAR
VERSCHILLENDE TRENDS
HET STRATEGISCH BELEID
BEÏNVLOEDEN.**

4. Externe analyse

Marktanalyse en trends

De LLTB (Limburgse Land- en Tuinbouwbond) is een serieuze en professionele belangenbehartiger voor agrariërs in Limburg. Met een breed netwerk in zowel politiek, bedrijfsleven als maatschappelijke organisaties streeft de LLTB naar duurzame oplossingen en constructieve samenwerking om de positie van boeren en tuinders te versterken. Agractie is daarentegen een actiegroep die zich richt op het organiseren van zichtbare protesten en publieke aandacht voor de problematiek in de agrarische sector, vaak met een meer activistische insteek. FDF (Farmers Defence Force) profileert zich als een radicalere speler, die met harde acties en confrontaties eerder voor verdeeldheid zorgt, wat soms als ondermijnend wordt ervaren voor het bredere belang van de sector.

Politieke trends

De LLTB opereert binnen een politiek landschap dat voortdurend verandert en waar verschillende trends het strategisch beleid beïnvloeden.

Ontzuiling heeft de traditionele band tussen agrarische belangen en specifieke politieke stromingen sterk veranderd. Waar vroeger de landbouwsector veelal directe politieke steun genoot van partijen met een agrarische achterban, is deze steun minder vanzelfsprekend geworden. Dit vraagt van de LLTB om belangenbehartiging op een bredere basis te ontwikkelen en continu verbindingen aan te gaan met meerdere politieke partijen, ongeacht hun ideologische achtergrond.

Daarnaast is er sprake van verharding binnen het politieke debat, waarbij standpunten rondom landbouwvraagstukken steeds meer gepolariseerd raken. Deze verharding zorgt ervoor dat gesprekken over bijvoorbeeld stikstofbeleid, klimaatverandering en dierenwelzijn vaak

scherp gevoerd worden, zowel op lokaal als landelijk niveau. De LLTB moet daarom zorgdragen voor een effectieve communicatie- en lobbystrategie die partijen op basis van inhoudelijke argumenten weet te overtuigen, ook wanneer standpunten ver uit elkaar liggen. Tot slot is de landbouwsector sterk gepolitiseerd geraakt, waardoor het maatschappelijk debat over agro-onderwerpen (zoals intensieve veehouderij en biodiversiteit) vaak beladen is. Door deze politisering worden agrarische vraagstukken snel onderdeel van bredere maatschappelijke discussies, waarin belangen

van boeren soms negatief worden afgeschilderd. Voor de LLTB betekent dit dat de vereniging niet alleen de economische en praktische belangen van boeren moet verdedigen, maar ook een actieve rol moet spelen in de publieke opinie om een positief imago van de sector te bevorderen.

Deze trends vragen om een strategische benadering waarin de LLTB zijn positie versterkt door dialoog, flexibiliteit en het vermogen om met verschillende stakeholders samen te werken aan lange termijn oplossingen voor de Limburgse landbouw.

DE LLTB MOET EEN ACTIEVE ROL SPELEN IN DE PUBLIEKE OPINIE OM EEN POSITIEF IMAGO VAN DE SECTOR TE BEVORDEREN.

Technologische trends

In het strategisch plan van de LLTB is het van groot belang om aandacht te besteden aan de opkomst van technologische trends die de agrarische sector snel transformeren. Kunstmatige intelligentie (AI) en big data bieden nieuwe mogelijkheden voor het optimaliseren van productieprocessen en besluitvorming op bedrijfsniveau. Door data te verzamelen en te analyseren kunnen boeren bijvoorbeeld

de efficiëntie van teelt en veehouderij verhogen, ziektes in gewassen voorspellen en beter inspelen op weersomstandigheden. Dit leidt tot verhoogde opbrengsten en lagere kosten, wat de concurrentiepositie van Limburgse agrariërs versterkt.

Daarnaast biedt robotisering oplossingen voor arbeidstekorten en zorgt voor meer precisie en efficiëntie in processen zoals oogsten, sorteren en mestbeheer. Door robottechnologie in te zetten kan de LLTB boeren helpen bij het moderniseren van hun bedrijfsvoering, wat bijdraagt aan het versterken van de agrarische sector in een steeds complexere markt.

De toegenomen afhankelijkheid van digitale technologieën brengt echter ook risico's met zich mee, zoals cybercriminaliteit. Agrarische bedrijven worden kwetsbaarder voor digitale aanvallen, wat kan leiden tot dataverlies, productieonderbrekingen of financieel verlies. De LLTB ziet het als een prioriteit om leden bewust te maken van deze risico's en te ondersteunen in het ontwikkelen van een adequate digitale beveiliging.

Door deze technologische trends strategisch te omarmen en te ondersteunen, versterkt de LLTB de innovatiekracht en weerbaarheid van zijn leden in een snel veranderend digitaal landschap.

Maatschappelijke trends

In het strategisch plan van de LLTB is het essentieel om in te spelen op de grote maatschappelijke trends die invloed hebben op de Limburgse landbouwsector.

Op het gebied van energie ligt de focus op het ondersteunen van boeren en tuinders bij de overstap naar hernieuwbare energiebronnen en het verbeteren van energie-efficiëntie. Dit sluit aan op nationale klimaatdoelen en helpt agrariërs om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Daarnaast vraagt de transitie naar circulariteit om een focus op het minimaliseren van afval en het stimuleren van circulaire landbouwmethoden. Deze aanpak ondersteunt de verduurzaming van de sector en sluit aan bij de toenemende behoefte aan efficiënter grondstoffengebruik en milieuvriendelijke bedrijfsvoering.

De uitdagingen van klimaatverandering vereisen verder dat de LLTB inzet op maatregelen die boeren weerbaarder maken tegen extreme weersomstandigheden, zoals droogte en overstromingen. Ook kan de sector bijdragen aan klimaatadaptatie door landschapsbeheer en bodemverbetering te bevorderen.

Gezondheid is een ander speerpunt, waarbij de LLTB streeft naar een actieve rol in het verbeteren van de volksgezondheid door de productie van gezond en duurzaam voedsel te bevorderen. Hierbij is ook aandacht voor voedingswaarde en duurzame voedselketens, die bijdragen aan een betere voeding en welzijn van consumenten.

Tot slot is de verschuiving van dierlijke naar plantaardige eiwitten een opgave die van invloed is op de veehouderij en gewasproductie. De LLTB ondersteunt initiatieven voor innovatieve eiwitproductie, zodat leden kunnen inspelen op de toenemende vraag naar plantaardige alternatieven, zonder het belang van de veehouderij uit het oog te verliezen.

Deze transities vragen om strategische samenwerking en innovatie om de Limburgse agrarische sector toekomstbestendig en duurzaam te maken.

DEZE TRANSITIES VRAGEN OM STRATEGISCHE SAMENWERKING EN INNOVATIE OM DE LIMBURGSE AGRARISCHE SECTOR TOEKOMSTBESTENDIG EN DUURZAAM TE MAKEN.

Young Agrofood Professionals

Om de zienswijzen van jonge ondernemers te borgen in het proces, zijn leden van het LLTB/LIOF-netwerk Young Agrofood Professionals uitgenodigd voor een strategiesessie. De belangrijkste punten die uit hun inbreng naar voren komen, zijn vertrouwen in de toekomst en de behoefte aan een krachtige, zelfstandige, regionale belangenbehartiger. De jonge agrariërs constateren dat het Limburgse landschap, de daarbij behorende bodemsoorten te uniek zijn voor een generieke aanpak. Ook merken zij op dat in Limburg, in tegenstelling tot de meeste andere provincies, vrijwel alle agrarische sectoren zijn vertegenwoordigd.

Safari

De deelnemers van de strategiesessies zijn in groepsverband 'op safari' geweest bij bedrijven die langs de zijlijn met de agrarische sector te maken hebben of daar juist wat verder vanaf staan. Doel was inzicht te krijgen hoe er in diverse andere sectoren naar de eigen toekomst en de Limburgse en Nederlandse uitdagingen wordt gekeken en of er raakvlakken waren met de opgaven waar de land- en tuinbouw voor staan. Ook zijn er inzichten opgedaan over hoe de buitenwacht naar de sector kijkt.

5. Visie en propositie

De visie, dit is LLTB

Why: Wij geloven dat de agrarische sector cruciaal is voor de (toekomst van de) gezondheid en weerbaarheid van Limburg.

How: Door de uitdagingen in de Limburgse agrarische sector én de samenleving gezamenlijk aan te pakken.

What: Wij behartigen de belangen van Limburgse boeren en tuinders zodat zij hun ondernemersruimte behouden en kunnen blijven doen waar ze goed in zijn: boeren. Dat doen we door onze kennis en netwerken in te zetten voor de lobby en door te werken aan een positieve beeldvorming over de sector richting de maatschappij. We stimuleren ondernemerschap, verbreding en verbinding. We inspireren en informeren, zodat boeren en tuinders zelfstandige ondernemerskeuzes kunnen maken op bedrijfsniveau.

De propositie:

Boeren en tuinders houden Limburg gezond!

Boeren en tuinders werken 24/7 voor ons gezonde eten, het landschap en de samenleving als geheel. Ze zijn dag en nacht in de weer voor de huidige en toekomstige generaties en worden daarin ondersteund door de LLTB. De LLTB gelooft dat boeren en tuinders elkaar nodig hebben om de uitdagingen waarvoor we in de sector staan, vanuit de eigen kracht aan te pakken; samen staan we sterker.

De maatschappij staat er niet altijd bij stil, maar voordat er een bosje bloemen in de vaas staat of een maaltijd op tafel komt, zit daar al veel boerenwerk in. Daarbij zijn de land- en tuinbouw onderdeel van de oplossingen voor tal van uitdagingen, waarmee de hele samenleving te maken heeft. Van gezonde voeding tot werkgelegenheid, van economische groei tot de klimaatopgaven en van het leefbaar houden van het platteland tot het zorgen voor

**DE LLTB IS ERVAN OVERTUIGD
DAT LIMBURG DE AGRARISCHE
SECTOR NODIG HEEFT
OM MAATSCHAPPELIJK,
ECONOMISCH EN ECOLOGISCH
GEZOND TE BLIJVEN.**

een groene leefomgeving. Boeren en tuinders houden Limburg gezond!

De LLTB is ervan overtuigd dat Limburg de agrarische sector nodig heeft om maatschappelijk, economisch en ecologisch gezond te blijven. Door oplossingen te bieden voor maatschappelijke problemen, zetten we stappen in duurzaamheid en creëren we goodwill en dus ondernemingsruimte. Dit beschrijven we in ons LLTB Kompas 2030.

De agrarische sector is geslaagd in de opgave die tot enkele decennia geleden centraal stond: voldoende, veilig en gezond voedsel te produceren. De vragen van de aarde, de burger en de buur, de consument en de Limburgse economie zijn vandaag de dag echter meer divers en complex tegelijk. Om goed te kunnen functioneren, moeten agrarische ondernemers zich van hun maatschappelijke positie bewust zijn. Zij moeten beantwoorden wat de samenleving van hen vraagt, maar anderzijds moet de samenleving begrijpen wat hen beweegt. De LLTB neemt positie op het snijvlak tussen de ondernemer en de maatschappij. De boer en tuinder zitten zelf aan het stuur van hun onderneming. De LLTB is een vereniging die leden ondersteunt in goed ondernemerschap en de LLTB is tegelijkertijd een gezaghebbende partij die het algemeen maatschappelijk belang van de Limburgse land- en tuinbouw blijft benadrukken en onderbouwen.

Weerbaarheid als essentiële pijler

In een wereld die voortdurend verandert, is weerbaarheid cruciaal voor de Limburgse land- en tuinbouw. Boeren en tuinders worden geconfronteerd met toenemende klimaatuitdagingen, geopolitieke onzekerheden, marktvolatiliteit en veranderend overheidsbeleid. De LLTB

ondersteunt zijn leden om met deze uitdagingen om te gaan door middel van kennisdeling, innovatie en belangenbehartiging. Daarnaast benadrukken we het belang van strategische voedselvoorraden en een robuust landbouwsysteem, zodat Limburg – en Nederland – in tijden van crisis verzekerd blijft van voedselzekerheid. Door veerkrachtige bedrijfsvoering en samenwerking binnen de sector te stimuleren, zorgen we ervoor dat

agrarische ondernemers voorbereid zijn op de toekomst en hun essentiële rol in de samenleving kunnen blijven vervullen.

Leden van de toekomst en verdere ledendifferentiatie

De LLTB is een vereniging die zich voortdurend ontwikkelt en inspelt op de veranderende behoeften van zijn leden. De agrarische sector is volop in beweging

DE LLTB STAAT VOOR RUIMTE VOOR ONDERNEMERSCHAP, ONTWIKKELING EN INNOVATIE VAN ZIJN LEDEN.

en daarmee verandert ook het profiel van de Limburgse boer en tuinder. De leden van de toekomst zijn diverser dan ooit: van traditionele familiebedrijven tot innovatieve start-ups, van kleinschalige biologische telers tot groot-schalige precisielandbouwers. Om effectief in te spelen op deze diversiteit, zet de LLTB in op verdere ledendifferentiatie.

Door maatwerk te bieden in dienstverlening, belangenbe-hartiging en kennisdeling, zorgt de LLTB ervoor dat alle leden – ongeacht de grootte, specialisatie of bedrijfsvoe-ring – optimaal ondersteund worden. Dit betekent dat er naast de traditionele kernleden ook ruimte is voor samen-werkingsvormen met ketenpartners, jonge agrariërs, innovatieve ondernemers en andere belanghebbenden die bijdragen aan een toekomstbestendige Limburgse landbouwsector.

Een gezonde boterham

De LLTB staat voor ruimte voor ondernemerschap, ontwikkeling en innovatie van zijn leden. Waarbij die leden – rekening houdend met de omgeving – een goed inkomen kunnen verwerven via een passend verdien-model met een evenwaardige rol voor de agrariër in de keten. Om Limburg gezond te houden, moeten boeren en tuinders een gezonde boterham kunnen verdienen. De LLTB wil agrariërs ondersteunen om hun positie in de keten te versterken en vraaggericht te produceren.

In de verduurzaming van de land- en tuinbouw is er ondui-delijkheid - en dus discussie - over welke maatregelen van een agrarische ondernemer verwacht mogen worden en voor welke inspanningen de ondernemer redelijker-wijs een vergoeding mag verwachten. De LLTB hanteert hierbij de volgende 'ladder', waarbij naarmate de trede hoger wordt een grotere bijdrage van overheid en even-tueel andere stakeholders wordt verwacht.

**Maatschappelijke
diensten**

**Inspelen op
nieuwe vragen**

**Aanvullende
omgevingsvragen**

**Toepassing goede
landbouwpraktijk**

**Een gelijk
internationaal
speelveld**

(minimaal op Europees niveau)

Maatschappelijke diensten

Tenslotte kan de maatschappij aanvullende wensen hebben die leiden tot vermindering van opbrengsten of extra kosten die niet door de markt worden vergoed. Denk bijvoorbeeld aan boerennatuur, zware landschapseisen of gronden voor inundatie. In dat geval wordt een volledige vergoeding verwacht, in beginsel van de overheid. Dat kan zijn in de vorm van afwaardering of in de vorm van langjarige contracten. Tevens wordt van de overheid hier een open proces verwacht, waarbij bijvoorbeeld kavelruil plaatsvindt en ondernemers die openstaan voor deze maatschappelijke diensten gronden ruilen met ondernemers die hier minder toe bereid zijn.

Inspelen op nieuwe vragen

Consumentenwensen wijzigen en dit biedt kansen voor het bedienen van nieuwe markten door de boer en tuinder. Het bedienen van nieuwe markten is echter een hele uitdaging. Bij voedselketens is daarbij samenwerking in de keten en gezamenlijk afdekken van aanloopkosten en risico's essentieel. Een evenwaardige positie van de primaire sector in de keten is hierbij van belang. Voor de overheid ligt hier een rol door ketensamenwerking te stimuleren en door boer en tuinder te ondersteunen in het maken van businessplannen gericht op de toekomst. Daarbij is ook ruimte voor verbrede verdienmodellen als zorg en toerisme en de boer als energieleverancier.

Aanvullende omgevingsvragen

De locatie van bedrijven kan ertoe leiden dat van een ondernemer specifieke maatregelen worden gevraagd. Zo kan de ligging nabij een Natura2000-gebied leiden tot extra eisen aan de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld minder stikstofuitstoot of peilgestuurde drainage). Voor zover deze eisen uitgaan boven goede landbouwpraktijk, wordt hier een adequate financiële ondersteuning verwacht in de kosten, bijvoorbeeld subsidiëring van emissiearme technieken.

Toepassing goede landbouwpraktijk

Van de agrariër mag worden verwacht dat hij/zij goede landbouwpraktijk toepast. Dit levert voordeel op voor de boer én de omgeving. Als een boer bijvoorbeeld zorgt voor het beter vasthouden van water, voorkomt de boer droogtestress en opbrengstverlies bij de gewassen. Tevens zorgt hij voor het voorkomen van wateroverlast en voor beschikbaarheid van water voor de natuur. De overheid kan hierin een bijdrage leveren door stimulering van investeringskosten. Er is immers niet alleen een economisch belang, maar ook een maatschappelijk belang van biodiversiteit en klimaat.

Een gelijk internationaal speelveld (minimaal op Europees niveau)

Het gaat hier om gelijke eisen aan producten, productiewijze en omgevings- en milieunormen. Door het creëren van een level playing field ontstaat geen oneerlijke concurrentie. Van de overheid wordt consistente nationale en Europese regelgeving verwacht. Van overheid en keten wordt verwacht dat import van producten die niet aan de eisen voldoen, wordt tegengegaan.

6. Zelfstandig waar het kan, gezamenlijk waar nodig

De LLTB en zijn leden zijn diepgeworteld in de Limburgse bodem. In letterlijke zin, maar zeker ook maatschappelijk. Het Limburgse ecosysteem, in zowel biologische als sociaal-maatschappelijke en -economische zin, behoeft – nee, vereist – een vereniging als de LLTB die dankzij uitgebreide gebiedskennis en gedreven leden en medewerkers een gewaardeerde, gerespecteerde en deskundige gesprekspartner is voor regionale en lokale overheden en stakeholders. De LLTB blijft een essentiële, zelfstandige belangenbehartiger die de Limburgse agrarische sector ondersteunt en versterkt.

Niet alle uitdagingen liggen echter op het Limburgse bordje. Veel wet- en regelgeving komt immers uit Den Haag en Brussel. Daarom blijven wij onverminderd veel waarde hechten aan een sterk LTO Nederland en de nauwe samenwerking met onze zusterverenigingen ZLTO en LTO Noord. Daarom zeggen we: zelfstandig waar het kan, gezamenlijk waar nodig.

Unieke regionale belangen en uitdagingen

De Limburgse agrarische sector kent specifieke uitdagingen, zoals waterbeheer in het heuvel-landschap en in de Peel, grensoverschrijdende handel en regelgeving en de diversiteit in landbouwsectoren en bodemsoorten. Een zelfstandige LLTB kan maatwerk bieden en de belangen van Limburgse boeren en tuinders optimaal behartigen.

Sterke netwerken en korte lijnen

De LLTB heeft een hechte samenwerking met provinciale en regionale organisaties, zoals de provincie Limburg, het waterschap en natuurorganisaties. Door deze korte lijnen kan de LLTB snel schakelen en effectieve oplossingen realiseren voor agrarische vraagstukken.

Behoud van een sterke agrarische identiteit

Limburg kent een rijke landbouwtraditie en een sterke agrarische gemeenschap. De LLTB draagt bij aan het behoud en de versterking van deze identiteit door de sector te vertegenwoordigen, innovatie te stimuleren en jonge boeren te ondersteunen.

Toekomstbestendige landbouw en duurzaamheid

De LLTB speelt een cruciale rol in het begeleiden van boeren en tuinders naar duurzame landbouwpraktijken en een robuust verdienmodel. Dit vereist een lokale aanpak, waarbij de LLTB als onafhankelijke organisatie maatwerk kan bieden op basis van Limburgse omstandigheden.

Betrokkenheid en sociale cohesie

De Limburgse landbouw is nauw verbonden met de samenleving en het platteland. De LLTB zorgt ervoor dat boeren en tuinders niet alleen economisch, maar ook sociaal en maatschappelijk ondersteund worden, met oog voor het leefbaar houden van het buitengebied en de agrarische gemeenschappen.

Profilering

De LLTB zet in op een nog betere profilering van Limburgse boeren en tuinders naar de brede samenleving. De LLTB doet dit door verhalen en acties van leden te communiceren via storytelling, fotografie, video, webinars, et cetera. Dit zijn instrumenten om de positieve boodschap verder te verspreiden. Daarnaast geeft de LLTB individuele boeren en tuinders handvatten voor communicatie met burgers en proactieve communicatie over de agrarische sector naar de maatschappij. De LLTB is een ondernemersvereniging die de verantwoordelijkheden van zijn leden erkent en hen daarin ondersteunt. Limburgse

**DAAROM ZEGGEN WE:
ZELFSTANDIG WAAR HET KAN,
GEZAMENLIJK WAAR NODIG.**

boeren en tuinders zijn op de eerste plaats ondernemers die de kennis en de kunde hebben over de productie van alles wat het land voortbrengt. Daarin verdienen ze ons vertrouwen, erkenning en een eerlijke prijs voor hun producten.

Nieuwe verdienmodellen

De primaire producten zijn echter allang niet meer de enige bron van inkomen. Zoals het goede ondernemers betaamt, wordt constant gezocht naar nieuwe verdienmodellen. Andere tijden vragen om innovatie, creatieve maar

zeker ook lucratieve initiatieven. Voor al deze activiteiten blijft brood op de plank een belangrijke voorwaarde. Dat geldt voor de primaire producenten in de dierlijke en plantaardige sectoren, gangbaar of biologisch, maar net zo goed voor de verbreders in de multifunctionele landbouw als de zorg, de kinderopvang, natuurbeheer en het agrotourisme. De LLTB ondersteunt ondernemers hierbij en is zowel agendasettend als faciliterend op nieuwe ontwikkelingen in de sector.

Jonge agrariërs

Bijzondere aandacht heeft de LLTB voor jonge agrariërs. Om goed en gezond voedsel en planten te kunnen blijven leveren in de toekomst, zijn bedrijfsopvolgers nodig.

Bedrijfsovername in de agrarische sector is echter een hele uitdaging. Perspectief bieden voor duurzame toekomstige agrarische bedrijven is een basis. Maar daarnaast zijn zaken als goede opleidingen (een leven lang leren op aspecten bedrijfstechniek, omgeving, markt), fiscale regelingen en stimulans in innovatie (technieken, automatisering) essentieel. De LLTB werkt hieraan in nauwe samenwerking met het Limburgs Agrarisch Jongeren Contact (LAJK).

Randvoorwaarden

Als LLTB zien wij het als onze taak voor onze leden de beste randvoorwaarden te scheppen, zodat ze de ruimte hebben om te ondernemen, zowel fysiek als qua regel-

DE LAND- EN TUINBOUW ZIJN ONDERDEEL VAN DE OPLOSSING VOOR TAL VAN UITDAGINGEN, WAARMEE DE HELE SAMENLEVING TE MAKEN HEEFT.

geving. De ruimte om te doen waar ze goed in zijn en dat is elke dag keihard werken voor ons eten, het landschap en de samenleving als geheel. De land- en tuinbouw zijn onderdeel van de oplossing voor tal van uitdagingen, waarmee de hele samenleving te maken heeft. Van gezonde voeding tot werkgelegenheid, van economische groei tot de klimaatopgaven en van het leefbaar houden van het platteland tot het zorgen voor een boom- en plantrijke leefomgeving. Daar zijn we trots op. Boeren en tuinders houden Limburg gezond.

7. Monitoring en evaluatie

Periodieke evaluatie en aanpassing van de strategische visie samen met bestuurlijk kader (zelfde functieafvaardiging als in 2024).

8. Communicatie en implementatie

Duidelijke communicatiekanalen zorgen voor afstemming en wederzijdse verwachtingen. De huidige slogan "Anders Durven Doen" speelt hierin een belangrijke rol als leidraad voor de manier waarop de organisatie zich profileert en de strategie uitdraagt. De slogan benadrukt de moed om innovatieve keuzes te maken, af te wijken

van gebaande paden en te streven naar vernieuwing. Dit komt tot uiting in zowel interne communicatie, waarbij leden worden gestimuleerd om ideeën te delen, als in externe communicatie, waarin de organisatie zich positioneert als een vooruitstrevende belangenbehartiger. Een consistente en transparante communicatieaanpak versterkt de verbinding tussen leden, bestuur en werkorganisatie en draagt bij aan het realiseren van de strategische ambities.

